

8 oktober 2009 De Dag van de Energie, Den Haag

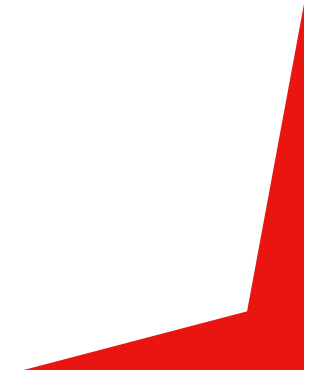
Workshop 2

Woonlastenwaarborg

Barbara Klomp, beleidsmedewerker Nederlandse Woonbond

Albert Koedam, teammanager energie Aedes

Inhoud presentatie

- **Stellingen**
- **Woonlasten waarborg
Aedes/Woonbond**
- **Voorbeelden van
Woonlastenbenadering**

**BESPAAR
ENERGIE**
met de Woonbond

Woonlastenwaarborg

bij energiebesparing

aedes
vereniging van woningcorporaties

**BESPAAR
ENERGIE**
met de Woonbond

Woonlastenwaarborg

Voor afspraken over de huurverhoging bij energiebesparende maatregelen.

Afspraak: de woonlasten van huurders worden lager.

Huur kan omhoog, maar de energierekening gaat omlaag.

Stellingen

Bij energiebesparende maatregelen:

**geen huurverhoging bij zittende
huurders, dus ook geen moeilijke
discussies en draagvlakmetingen**

**huurverhoging bij mutatie: streefhuur
gaat omhoog.**

Stellingen

Er worden meer zuinige auto's verkocht als de benzineprijzen stijgen.

Om huurders echt enthousiast te krijgen voor energiebesparing moeten de energieprijzen omhoog, of de energiebelasting (je verdient het sneller terug)

Stellingen

De economische crisis is een kans om energiebesparende maatregelen te nemen: lagere woonlasten (huur + energie) voor huurders én goed voor het milieu.

Stellingen

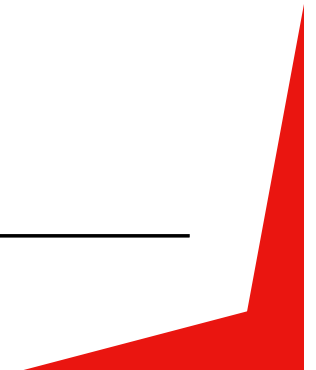
70% halen bij energiebesparing is helemaal geen probleem. Er is geen instrument nodig om afspraken te maken.

Woonlastenwaarborg (2009)

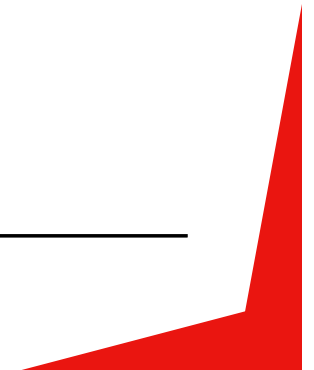

Woonlastenwaarborg (2009)

Waarom?

- **Energiebesparingsconvenant**
  - **Voordeel voor beide partijen**
  - **Huurverhoging vaak knelpunt**
  - **Inzicht geven in: huur en energie**
-

Woonlastenwaarborg (2009)

Essentie:

- **Huurders en verhuurder spreken een redelijke huurverhoging af, die lager is dan de gemiddelde daling van de energierekening.**
  - **Toepassing op complexniveau, niet per individuele woning.**
  - **Metten na 1 jaar en indien nodig correctie.**
-
-

Stappenplan deel I

A. Maatregelen vaststellen

B. Huurverhoging vaststellen

C. Energiebesparing op complexniveau

Theoretisch verbruik en berekende besparing

Werkelijk verbruik

D. Aanpassing huurverhoging

Stappenplan deel II

- E. Verlaging voorschotnota's Energiebedrijf**
  - F. Spreek af hoe de werkelijke besparing wordt gemeten 1 jaar na ingreep**
  - G. Afwijking werkelijke besparing?**
    - Herberekening huurprijs
    - Wijze van compensatie vaststellen
  - H. Afspraken vastleggen (over welke periode)**
-
-

Voorbeelden Woonlastenbenadering

Renovatie Alpen- en Vogezenlaan, Energieproject Groenewoud (Wonen Midden Brabant, 2001-2003)

- Maatregelen: Isolatie BG en zolder, HR++glas, HR Combiketel, Zonneboiler.
- Men garandeert een energiebesparing van € 22,69/maand voor de komende twee jaar. Huurverhoging: € 22,69/maand.
- Gegarandeerd wordt de daling van het gemiddelde jaarverbruik van alle deelnemers tesamen. Gerealiseerde besparing op gasgebruik: 39 %
- Meerinvesteringen Energiebesparing na aftrek subsidie: € 3.200,=/woning
- Financiering is kostendekkend middels: huurverhoging, subsidies en een goede combinatie met de uitvoering van regulier onderhoud.

=> Zie verder ook: Leerpunten ECOFYS, 2003.

Voorbeelden Woonlastenbenadering

Renovatie 256 woningen Mozartflat (Wonen Breburg, 2007, Tilburg)

- individueel regelbare balansventilatie met warmteterugwinning (iedereen): geen huurverhoging
  - dubbelglas (naar keuze): met huurverhoging
  - Meerinvesteringen balansventilatie met WTW: € 4.000,=/woning
  - berekende energiebesparing: € 4,50/maand (na aftrek van de kosten voor extra stroomverbruik). De gerealiseerde energiebesparing was 2x zo groot.
  - WonenBreburg geeft de bewoners een garantie van een minimumbesparing op de verwarmingskosten. De garantie geldt voor 2 jaar.
-

Voorbeelden Woonlastenbenadering

Renovatie 244 woningen naar Passiefhuisniveau (Aramis-Allee Wonen, Roosendaal, 2009)

- **Basispakket: Isolatie vloer, dak, buitengevel, balansventilatie met WTW, geïsoleerde sandwich kozijnen en drievoudige beglazing.**
  - **Het basispakket is verplicht en daarvoor geldt de woonlastenwaarborg. Voor extra maatregelen wordt een verdere huurverhoging afgesproken.**
  - **Garantie basispakket: Huurverhoging: € 65,=/maand, Energiebesparing: € 65,=/maand. Woonlastengwaarborg geldt voor 5 jaar.**
  - **Meerinvesteringen Energiebesparing nog onbekend. Er zijn alleen nog 3 proefwoningen gerealiseerd.**
  - **Afspraak tussen AramisAllee Wonen en Huurdersvereniging Roosendaal Zuid. Begeleiding: Nederlandse Woonbond.**
-

Voorbeelden Woonlastenbenadering

Renovatie 26 woningen in de Kleine Driene (Welbions, Hengelo, 2007-2009)

- Intentie: 2 labelstappen verbetering bij 21 woningen eind 2009.
  - Men garandeert een energiebesparing van € 22,75/maand gemiddeld over de 21 woningen. Huurverhoging: € 22,75/maand. Bij winst op de energierekening zijn de opbrengsten voor de huurder. Bij mutatie is dit niet meer aan de orde.
  - Valt de verwachte kosten daling door energiebesparing toch tegen dan wordt het verschil over een periode van 10 jaar terugbetaald.
  - Meerinvesteringen Energiebesparing onbekend.
-
-

Voorbeelden Woonlastenbenadering

Woningrenovatie 364 woningen Mheen en Sluisoord (Woonmensen, Apeldoorn, 2000-2003)

- Doel: maximaliseren mogelijkheden voor energiebesparing zonder woonlastenverhoging voor huurders
  - Maatregelen: dakisolatie, vogeldakpannen; 20 m² PV-panelen (2560 Wp) per woning. HR ketels, mechanische ventilatie en warmtepompboiler.
  - Men heeft niet een speciale garantie afgegeven, wel helder doel: Huurverhoging: € 20,= tot € 25,=/maand is lager dan beoogde energiebesparing. Zeer hoge participatiegraad van huurders.
  - Opbrengst PV: 1700 tot 2000 KWh. > 50 % van elektrisch verbruik/HH. Met prijspeil 2009 (incl. heffingskorting) is dat zelfs € 42,= tot € 50,=/mnd!
-

Werken met de waarborg

- **Opnemen in energiebeleidsplan**
  - **Werkgroep vormen huurders-verhuurder**
  - **Op projectniveau uitproberen**
-
-

Stelling

Er zou een garantie voor lagere woonlasten (huur + energie) per woning gegeven moeten worden en niet per complex, dat is veel eerlijker voor de huurders.

Stelling

We laten geen energieprestatieadviezen (EPA's) maken, dat is veel te duur, we berekenen het wel op basis van het energielabel.

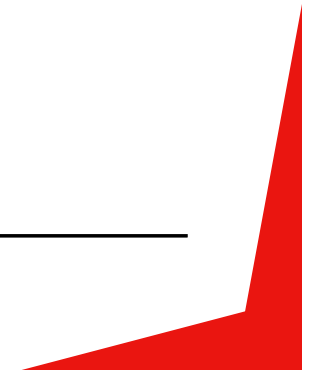

Vragen/ discussie

- **Voldoende aanknopingspunten?**
  - **Opnemen in beleid energiebesparing?**
  - **Gaat u dit bespreken met uw verhuurder?**
  - **Wie werkt al op deze manier?**
  - **Andere vragen?**
-

Voor meer informatie:

www.bespaarenergiemetdewoonbond.nl, en tel: 020-5517739

A large red speech bubble graphic with a white outline, pointing towards the bottom-left. It contains the text 'BESPAAR ENERGIE met de Woonbond'.

**BESPAAR
ENERGIE**

met de Woonbond